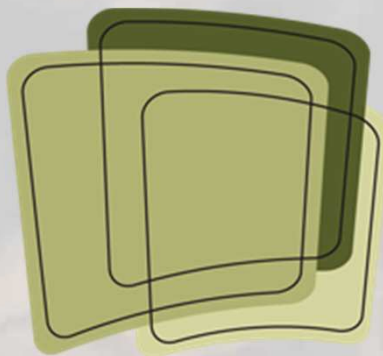

UNIVERSITAIR CENTRUM
VOOR **DISCRIMINATIE-**
EN **DIVERSITEITSRECHT**

Antiracismewet en nationaliteit

(II)

Joos ROETS

KU Leuven

Advocaat Balie Brussel

Artikel 7, §2 (lid 1) Antiracismewet

“Elk direct onderscheid op grond van nationaliteit vormt een directe discriminatie, tenzij dit direct onderscheid:

- Objectief gerechtvaardigd wordt door een legitiem doel (doeltoets);
- En de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn (pertinentie + noodzakelijkheid + proportionaliteit) ”

Evenwel: voorafgaande vragen !

- 1) Voorliggend onderscheid op grond van nationaliteit: verboden door het recht van de Europese Unie ? (art.7, §2, lid 2)
- 2) Publieke overheid: is er wel een rechtsgrond voor het onderscheid ?
- 3) Onderscheid al-dan-niet opgelegd "door of krachtens een wet" ? (art. 11, §1)

Casus: verblijfsvoorwaarde sociale bijstand

- Tendens: OCMW's hanteren voor bepaalde vormen van (aanvullende) sociale bijstand als bijkomende voorwaarde:
  - dat men ingeschreven dient te zijn in bevolkingsregister (i.t.t. vreemdelingenregister)
  - dan wel dient erkend te zijn als vluchteling

1. Grond van onderscheid?

- 'Verblijfsstatuut' = (indirect) onderscheid op basis van nationaliteit ?
  - Ogenschijnlijk neutraal
  - Doch: zal uitsluitend niet-Belgen treffen
  - verblijfsstatuut = essentieel uitvloeisel van nationaliteit
  - evolutie HvJ: direct onderscheid (vb. zwangerschap & gender, geregistreerd partnerschap & seksuele oriëntatie)

2. Verboden door EU-recht?

- Onderscheid 'bevolkingsregister' versus 'vreemdelingenregister' raakt potentieel ook EU-burgers, die gebruik maken van hun recht van vrij verkeer:
  - Namelijk, in afwachting van erkenning 'duurzaam verblijf'
  - Schending ? Cf. uiteenzetting voormiddag

3. Rechtsgrond ? (Publieke overheid)

- Publieke overheden:
  - “Administratieve rechtshandeling moet steun vinden, hetzij in Grondwet, hetzij in wet” (RvSt)
- Sociale bijstand: voorwaarden OCMW-wet
  - Art.1 “Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening”
  - Discretionaire beslissingsmarge inzake voorwaarden
  - Doch: zelf het personele toepassingsgebied bepalen ?

4. Onderscheid opgelegd “bij wet”?

- Art. 11, §1 : “nooit discriminatie indien onderscheid opgelegd door of krachtens een wet”
  - Wet in formele zin !
  - Doch: prejudiciële vraag mogelijk (GrWH / HvJ)
- Nationaliteit: interactie met art. 191 GW ?
  - “[...] behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen”

5. Toetsingsintensiteit

- Nationaliteit: “verdacht criterium” van onderscheid
- EHRM:
  - Sociale bijstand (“non-contributory social benefit”): gedekt door EHRM (Art.1 – 1eAP)
  - In deze context: “zeer zwaarwichtige redenen” nodig bij onderscheid op basis nationaliteit
  - Anders: wetgeving verblijfsrecht

6. Legitiem doel ? 7. Pertinent ?

- Budgettaire redenen ?
- Immigratie-ontradend effect ?
- Federale loyaliteit ?
- Voorrang aan personen met 'duurzame band' met België ?

8. Proportionaliteit ?

- Mogelijk grote impact op individuele situatie van uitgesloten personen
  - OCMW-dienstverlening: 'vangnet' (impact op menswaardig bestaan?)
- Brede (niet-gedifferentieerde) uitwerking van regel: treft verschillende categorieën van vreemdelingen

Private actoren – casussen (I)

- Bedrijf wagenverhuur aanvaardt voor bepaalde diensten enkel nationale identiteitsbewijzen met E-iD
- Dance festival behoudt 40% v/d tickets voor aan personen met Belgisch bankrekeningnummer

Private actoren – casussen (II)

- Bepaalde landen kunnen niet worden aangeklikt op landenlijst op website van Telecom-maatschappij
- Computerbedrijf weigert persoon van bepaalde nationaliteit wegens risico van 'industriële spionage'

Nietig beding (art. 13)

- Bepalingen strijdig met wet = nietig
- Dwingend & van openbare orde:
  - In te roepen door elke belanghebbende
  - Ook ambtshalve door rechter
  - In elke stand v/h geding en in elke aanleg
- Quid ?
  - Minnelijke schikking ? (dading)
  - Arbitragebeding ?

www.ucddr.be

